

Padělané a pozměněné bankovky a mince zadržené na území ČR v roce 2015

Ing. Jiří Rusnok
člen bankovní rady ČNB

22. 3. 2016

- **Počet zadržených padělaných a pozměněných českých bankovek a mincí se v roce 2015 mírně snížil.**
- **Nejčastěji se jako padělek loni vyskytovaly bankovky o nominální hodnotě 1000 Kč a 500 Kč.**
- **Většina padělků českých bankovek byla nevalné kvality.**
- **Pokud lidé při přebírání hotovosti věnují dostatečnou pozornost ochranným prvkům, neměli by mít problém padělky rozpoznat.**

- **Hodnota oběživa k 31. 12. 2015: 510,1 mld. Kč (hranice 500 mld. Kč překročena 13. 11. 2015)**

Nejčastější nominál v oběhu:

- bankovka 1000 Kč (cca 13 kusů/osoba)
- mince 1 Kč (cca 50 kusů/osoba)

V oběhu je stále 11,7 mil. kusů neplatných bankovek 50 Kč

- výměna zdarma v ČNB (do 31. 3. 2017)

České bankovky a mince jsou v mezinárodním měřítku **velmi bezpečné** a výzkum, vývoj a aplikace ochranných prvků **patří ke světové špičce**.

1) Bankovku **vezměte do prstů**:

- bankovkový papír je specifický na dotyk
- bankovka není hladká, na lící straně by měl být hmatem citelný hlubotisk

2) Bankovku **prohlédněte proti světlu**:

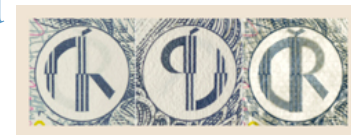
- zkontrolujte vodoznak

- zkontrolujte ochranný proužek (mikrotext a měnící se barvu)

- zkontrolujte soutiskovou značku

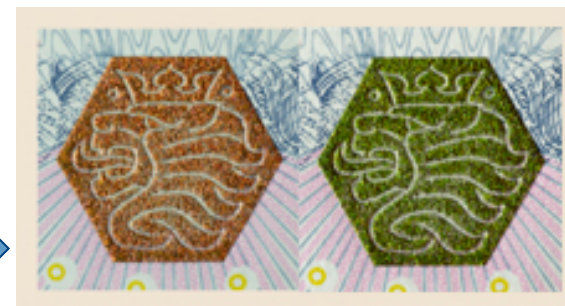

3) Bankovku **sklopte**:

- v ornamentu na rameni portrétu je skrytý obrazec s nominální hodnotou

- při pohybu bankovky se na líci mění proměnlivá barva

- vpravo na líci je dvoubarevný iridiscentní pruh

- Na území ČR bylo **zadrženo celkem 2 383 kusů** padělaných a pozměněných **českých** bankovek a mincí.

- **Dohromady** v součtu s padělky cizích měn **zadrženo 5 301 kusů** padělaných a pozměněných bankovek a mincí.

Zadrženo (kusy)	2014	2015
Padělky Kč	2 398	2 383
v oběhu	2 224	2 120
policí	174	263
Padělky celkem	5 461	5 301
v oběhu	3 496	3 132
policí	1 965	2 169

- **Počet zadržených padělků meziročně klesl**, přesto je stále třeba věnovat při přebírání bankovek pozornost jejich ochranným prvkům.

Padělky českých bankovek:

1 padělek připadá na 176 854 kusů bankovek v oběhu.

Padělky eurových bankovek:

1 padělek připadá na 6 626 kusů bankovek v oběhu.

- Situace v ČR:
 - zadrženo celkem 2 359 kusů padělků českých bankovek
 - v oběhu 417,2 mil. kusů českých bankovek
- Situace v eurozóně:
 - zadrženo cca 3 035 000 kusů padělků eurových bankovek
 - v oběhu 18,895 mld. kusů eurových bankovek

- Z celkem **2 383 kusů** padělaných a pozměněných českých bankovek a mincí bylo:
 - 2 359 kusů padělaných bankovek
 - 2 kusy padělaných mincí
 - 22 kusů pozměněných bankovek a mincí
- **Hodnota** padělaných a pozměněných českých bankovek a mincí byla **2,533 mil. Kč**.
- **Nejčastěji padělané** nominály byly **1000 Kč a 500 Kč**.
 - 57,19 % zadržovaných padělků 1000 Kč (1 349 kusů)
 - 17,89 % zadržovaných padělků 500 Kč (422 kusů)

Počty padělků – inovované vzory (v závorce rok 2014)

500 Kč	Počet ks	1000 Kč	Počet ks	2000 Kč	Počet ks	5000 Kč	Počet ks
vzor 1995, 1997	58 (118)	vzor 1996	1 110 (1 077)	vzor 1996, 1999	66 (164)	vzor 1999	25 (58)
vzor 2009	364 (201)	vzor 2008	239 (103)	vzor 2007	149 (79)	vzor 2009	73 (3)
celkem	422 (319)	celkem	1 349 (1 180)	celkem	215 (243)	celkem	98 (61)

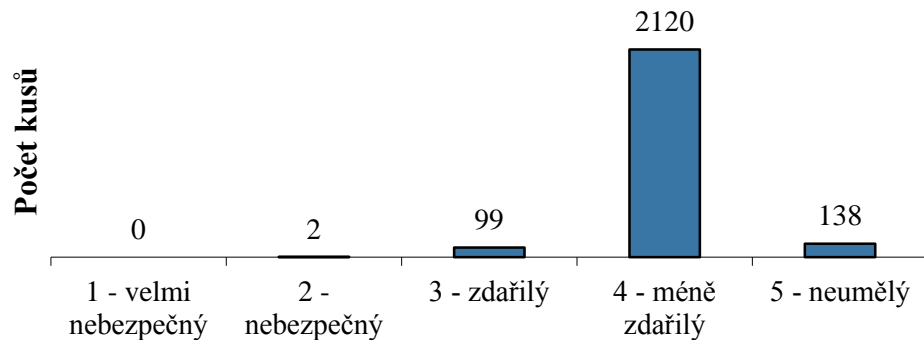
500 Kč

1000 Kč

2000 Kč

5000 Kč

Padělky českých bankovek podle stupňů nebezpečnosti - rok 2015

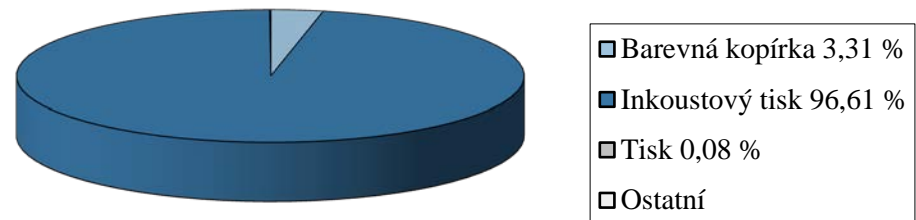

U padělků českých bankovek **převažuje 4. stupeň** (méně zdařilé).

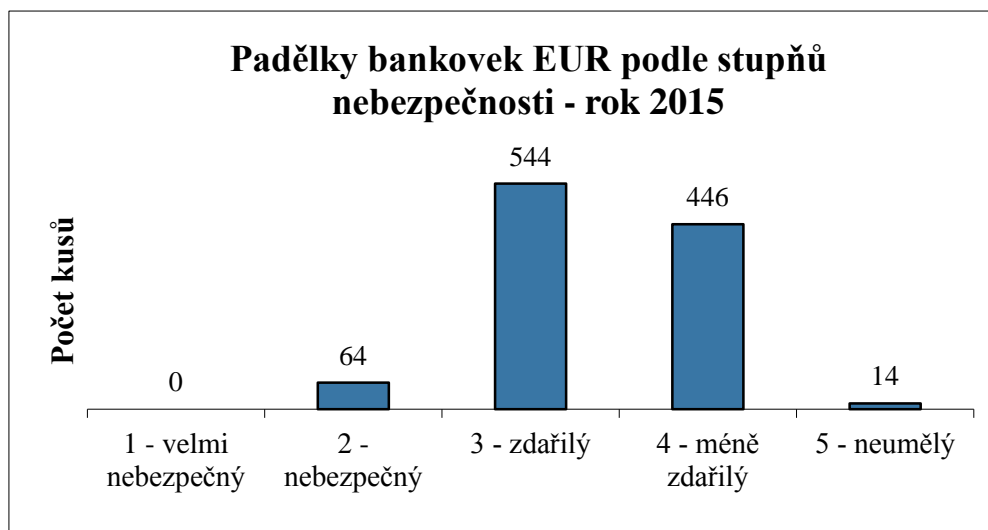
- bez napodobení ochranných prvků, případně nekvalitním napodobením některých z nich

Většina padělků se stále tiskne na inkoustových tiskárnách.

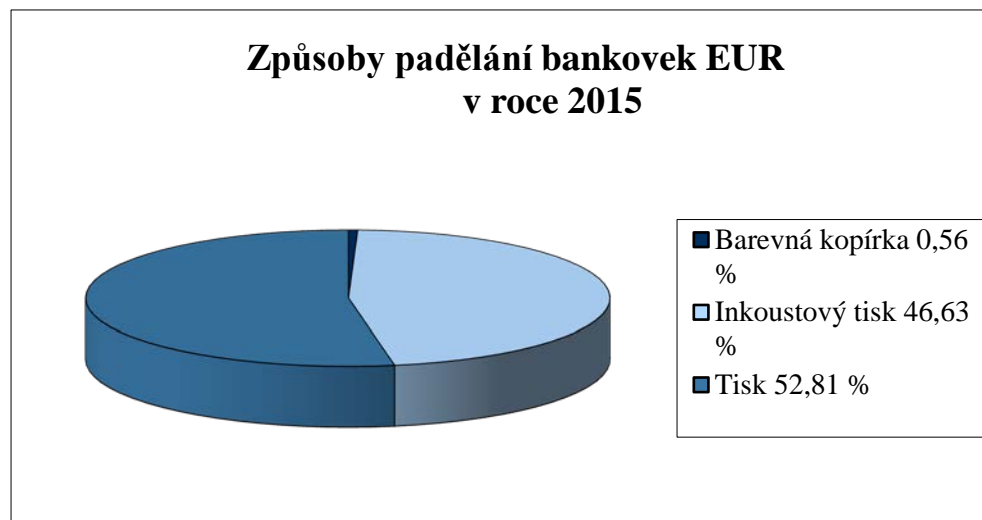
Způsoby padělání českých bankovek v roce 2015

Padělky eurových bankovek zachycené v ČR jsou mnohem častěji (než české bankovky) hodnoceny 2. a 3. stupněm nebezpečnosti.

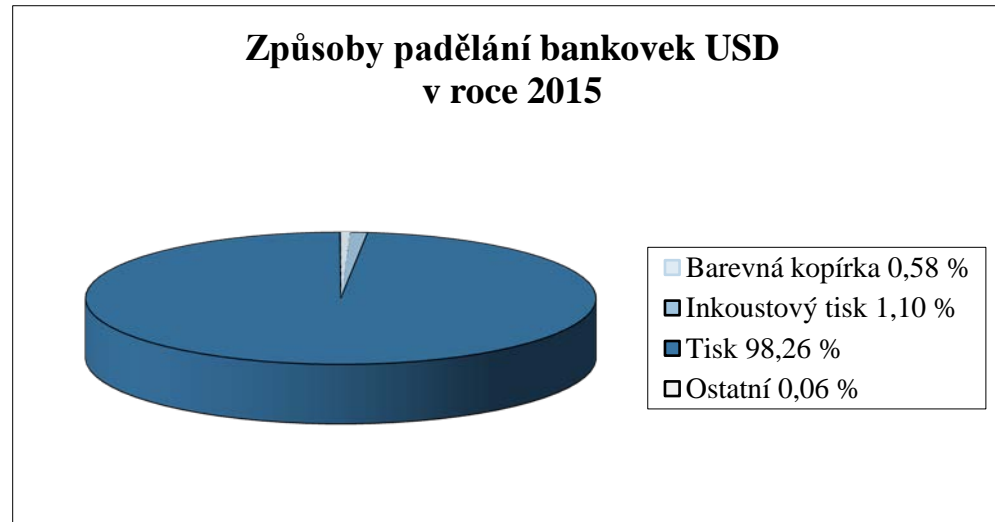
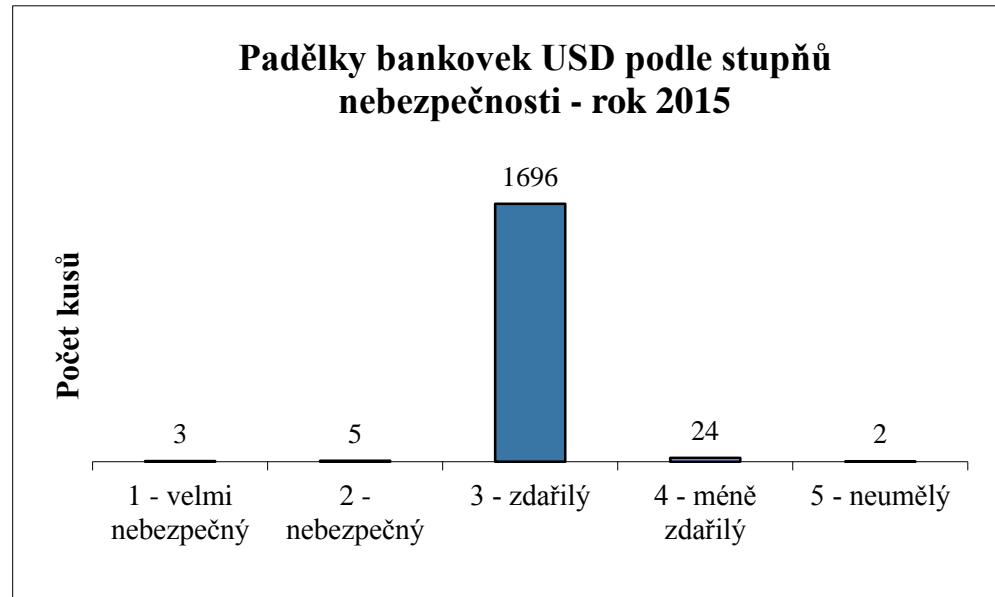

V porovnání s padělky českých bankovek převažoval u eurových bankovek zadržených v ČR v roce 2015 klasický tisk z plochy (ofset).

U padělků dolarových bankovek převažuje 3. stupeň nebezpečnosti.

V porovnání s padělky českých bankovek převažoval klasický tisk z plochy (ofset).

Nejvíce padělků českých bankovek bylo opakovaně zadrženo v Praze (1 294 kusů). Dále Ostrava (192 kusů), Ústí nad Labem (186 kusů), Brno (116 kusů).

- Zadržení většího množství českých padělků v roce 2015 při policejních akcích:
 - **leden:** Praha – 42 kusů padělků hodnoty 1000 Kč
 - **únor:** Ústí nad Labem – celkem 92 kusů padělků hodnot 100 a 1000 Kč
Ostrava – 72 kusů padělků hodnoty 1000 Kč
 - **březen:** Ústí nad Labem – 48 kusů padělků hodnoty 2000 Kč
 - **červenec:** Ostrava – 21 kusů padělků hodnoty 1000 Kč
 - **listopad:** Zlín – 21 kusů padělků hodnoty 1000 Kč

Mince

- Počet zadržených padělaných českých mincí klesá
 - 2012: zadrženo 113 kusů mincí Kč
 - 2013: zadrženo 37 kusů mincí Kč
 - 2014: zadrženo 9 kusů mincí Kč
 - **2015: zadrženy 2 kusy mincí Kč**

V roce 2015 bylo na území České republiky zadrženo **2 918 kusů** padělaných a pozměněných bankovek a mincí **zahraničních měn.**

EUR

- Eurových padělků bylo zadrženo celkem **1 102 kusů**, z toho 1 068 kusů bankovek a 34 kusů mincí.
 - nejčastěji padělky 100 EUR (482 kusů), 50 EUR (285 kusů)

USD

- Dolarových padělků bylo zadrženo celkem **1 730 kusů**.
 - převažovaly padělky hodnoty 100 USD (1 707 kusů)
 - policie ÚOOZ Teplice zadržela v průběhu roku celkem 1 586 kusů padělků 100 USD (v roce 2014 1 529 kusů)

Právo odmítnout přijetí bankovky nebo mince má každý jednotlivec, pokud se domnívá, že jde o padělek (s výjimkou osob, které mají povinnost podezřelé peníze zadržet).

- Podezřelé peníze **není možné dále použít k placení** – takové jednání je trestné.
 - podezřelou bankovku nebo minci odneste na Policii ČR a informujte o vašem podezření
- Bankovka nebo mince bude **předána České národní bance**, která ji prozkoumá a určí její pravost.
 - pokud se ukáže, že bankovka nebo mince je pravá, **bude vrácena** původnímu majiteli
 - půjde-li o padělek, **bude zadržena** bez náhrady, za padělky nelze poskytnout náhradu

Běžně poškozenou bankovku nebo minci **musí k výměně přijmout každá pobočka obchodní banky provádějící pokladní operace nebo pobočka České národní banky** a bezplatně ji vyměnit (v souladu se zákonem č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí).

- U některých druhů poškození peněz může být **obtížné určit jejich pravost a platnost.**
- Převážnou většinu neúmyslných poškození pravých a platných českých peněz **ČNB nahradí.**
- Pro **nárok na výměnu** poškozených bankovek nebo mincí je klíčový druh poškození:
 - běžně poškozené peníze se **vyměňují na počkání**
 - nestandardně poškozené peníze budou na přepážce bank zadrženy a předány České národní bance, která poškození **posoudí a rozhodne o poskytnutí náhrady**

Běžně poškozená bankovka (lze vyměnit)

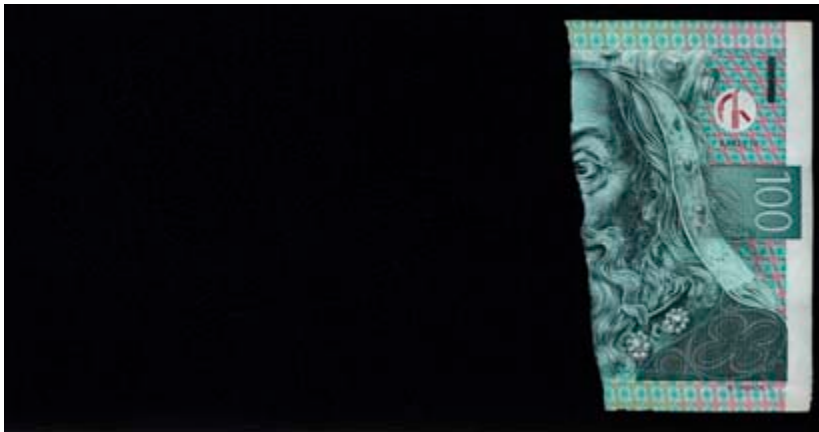
Nestandardně poškozená (bez výměny)

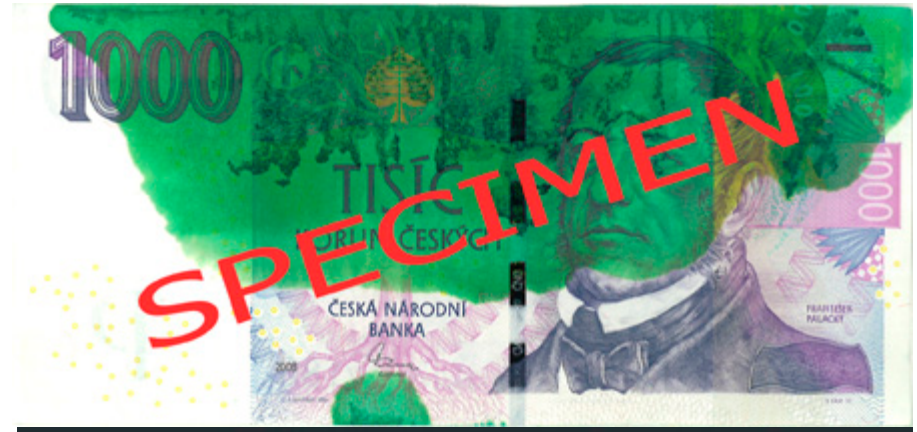
Necelé (lze vyměnit – více než 50 %)

Necelá (bez náhrady – pod 50 %)

**Poškozená nástražným systémem
(bez náhrady)**

ČNB v oblasti bankovek a mincí **vzdělává a informuje** veřejnost.

- **Aplikace České peníze** pro mobilní zařízení:
 - dostupná pro mobilní zařízení s operačním systémem iOS (Apple), Android a pro tablety s OS Windows 8
- 20 let ČNB a české měny – **hry** na www.chranimekorunu.cz
 - téma peněžního oběhu a ochranných prvků: Korunománie, Bezpečná bankovka
- **Kniha** „České bankovky a mince 1993–2012“ Leopolda Surgy
- **Aplikace** České bankovky a České mince na webu ČNB
- **Brožury** o bankovkách a ochranných prvcích ke stažení na webu ČNB
- **Lentikulární kartička** 1000 Kč s ukázkou ochranných prvků

www.cnb.cz

Děkuji za pozornost

Ing. Jiří Rusnok
člen bankovní rady ČNB